

Tisztelt Országos Küldött Kollégám!

Bizonyára nem olvasná ezeket a sorokat, ha a Magyar Orvosi Kamarában rendben mennének a dolgok. Azonban széles körben alig találni olyan orvost, aki ne volna elégedetlen a kamara működésével, elért eredményeivel.

Ezért keresett meg számos kollégám és – másfél évtizedes érdekképviseleti tevékenységemre hivatkozva – kért meg arra, hogy fogadjam el a MOK elnöki tisztségére történő jelölést. A jelölés elfogadását követően igyekszem a szűkreszabott lehetőségek ellenére képet adni magamról, a kamara és az egészségügy problémáiról, az általam szükségesnek tartott változtatásokról annak érdekében, hogy a kamarai elnökválasztás során legyen mire alapoznia a döntését.

Kérem, gondolataim nyomán mérlegelje és értékelje Ön is a jelenlegi helyzetet és támogasson a változásban!

Berki Zoltán

- **Külső és belső bizalomvesztés a kamara irányában** 2.
- **A Magyar Orvosi Kamara működési problémái** 3.
- **Kapcsolat más érdekképviseletekkel** 4.
- **A Magyar Orvosi Kamara javasolt célkitűzései** 5.
- **A többi elnökjelöltről** 6.
- **Észrevételek a választás előzményeiről** 7.
- **Bemutatkozás**

Külső és belső bizalomvesztés a kamara irányában

Az elmúlt években számos olyan esemény bizonytalanította el az orvosokat szakmai érdekképviseletükkel kapcsolatban, amelyek a kamara első számú vezetőjéhez kötődnek.

- Széles körben gondolják úgy, hogy a *mindig-minden-tagadása-és-elutasítása* vezetői magatartás az egyik oka a MOK több éves vesszőfutásának.
- A kötelező kamarai tagság eltörlése után különböző motivációkkal, de alapvetően a szakma egységessége mellett tettek hitet az orvosok, amelyet a saját érdemként állított be a kamarai vezetés.
- Ez alapján felhatalmazást éreztek a szervezet és működés átszervezésére. Megszüntettek szakmai bizottságokat, átszervezték a gazdálkodást. Ez utóbbit sikerült úgy átalakítani, hogy csak egy szűk kör számára van lehetőség a pénzügyekbe belelátni.
- A tagdíjbeszedés rendszerének megváltozása, szervezési ügyetlenkedések számos tagnál tagdíjbefizetés elmaradását eredményezték. Emiatt többek a lábukkal szavazva a szervezetből való elmaradás mellett döntöttek. Csakhogy ekkor lepődtek meg, mert a Kamara a tagdíjfizetés elmaradása és a kizárás időpontja közötti időszakra vonatkozó tagdíjfizetés kamatostól való megtérítésére kötelezte őket. Majd jogi útra terelték a kérdést.
- A bíróság a kamarának adott igazat. De milyen képviselet az, amelyik az elégedetlenül távozó tagtól peres úton, végrehajtókkal szedeti be azt a pénzt, amiért egyébként nem tett semmit?
- Hasonlóképpen tovább rontotta a szervezet és a vezető hitelét, hogy a tisztségviselők juttatásait csak kényszerítés révén volt hajlandó elárulni, hogy az elnöki fizetés folyamatos emelésének törvényi határt kellett szabni.
- A kötelező kamarai tagság visszaállításakor a tagdíjfizetés elmaradása miatt kizárt és a kamarából kilépett tagok számára büntetésként megélt *regisztrációs díjat* számolt fel a kamarai vezetés. Ez jogilag is vitatható, hiszen a díj mögött nehezen igazolható bármilyen többlétszolgáltatás. A NEFMI a közelmúltban beperelte emiatt a kamarát, de ez nem jogi, hanem erkölcsi kérdés.
- Tovább gyengíti a közbizalmat az is, hogy kamarai választások során a kamarai tagok mindössze 2-3 %-a vett részt a képviselők megválasztásában. Az elektorokra történő szavazás és a testületi szavazás intézményeinek az alapszabályban történő hibás szabályozása eredményezi ezt.
- A bizonytalanságot és bizalmatlanságot tovább növeli a józsefvárosi szervezet ügye, ahol két hónappal a választásokat követően meg lehetett támadni a választást (ahol a szabályok szerint augusztusban egy adott időben kellett volna 2800 orvosnak egy 150 férőhelyes tanteremben megjelennie és a választásokat lebonyolítania) és lehet lebegtetni a korábban a kamarai vezetéssel többször is konfliktusba került területi szervezet küldötteinek mandátumát.
- Lehet, hogy a választási rendszer sajátosságaiból adódóan az Éger elnök urat támogató országos küldötti kör továbbra is többségben marad. Akkor azonban a morális válság és a közbizalom romlásának további mélyülésével kell számolnunk.

A Magyar Orvosi Kamara működési problémái

E kérdés megtárgyalásánál problémaként a kitűzött szervezeti célok el nem érésének okait értem. Az előzőekben leírt bizalmi válság elemei már ezek következményei, tünetei.

Az általam legfontosabbnak ítélt probléma a következő:

Annak ellenére, hogy a Magyar Orvosi Kamara magas társadalmi tekintéllyel rendelkezik, mégis hosszú évek óta a szakmapolitikai döntéseknél csekély súllyal bír.

A probléma hátterében kétféle okot: szervezeti okokat és személyi okokat találtam.

Szervezeti okok

A MOK küldetésnyilatkozatában szereplő szervezeti célok, vállalások közül számos nem valósul meg.

- **Képviselési demokrácia**

A MOK Alapszabályában leírt választási szabályok tisztázatlansága és hiányossága, a küldöttek „titkossága”, a választásokon résztvevők alacsony (2-3%) számaránya mind okai a deficitnek.

- **Átláthatóság**

A kamarán belüli döntési, véleményformálódási folyamatok nem láthatóak. A választott tisztségviselők munkája, szerepük nem érzékelhető. Ki, miért felelős, mivel foglalkozik, milyen eredménnyel? Vagy egyáltalán csinált –e valamit?

A gazdálkodásból mindössze csak a beszámoló alkalmával kivetített, sűrűn teleírt táblázat volt látható. Az, hogy mi történik a kamara tagjai által befizetett tagdíjakkal, csak kevesen tudják. Ez teljességgel elfogadhatatlan!

- **Gyors információcsere** lehetősége a tagok és a MOK szervei között

Nincsenek alkalmak, fórumok, csak egyirányú csatornák (újság, hírlevél, honlap). Nem biztosított az interaktivitás a honlapon sem.

A MOK nem rendelkezik jövőképpel.

Személyi okok

A kamara vezetői hatásköri és felelőségi szerkezetében az elmúlt években jelentős átalakulás történt. A kamara elnöke főállású munkakörre változott, amely állandó jelenlétet biztosít, különösen a média felé történő kommunikációban. A korábban a főtitkár hatáskörébe tartozó feladatkör, a munkaszervezet irányítása az országos ügyviteli vezető elnevezésű alkalmazotti státuszban lévő vezetőhöz került. Persze itt csak az elnevezés változott a személy nem.

A megszüntetett szakszervezetek munkája nélkül számos funkció gyengült.

- **One man show**

A kiváló oratori képességekkel rendelkező Éger elnök úr képviseli véleményével a kamarát, vagy a kamara véleményét képviseli. Ez sokszor nehezen eldönthető. Szigorú fegyellemmel irányítja és moderálja a testületi üléseket. A levezető elnöki feladatokat magánál tarja és él az ebből adódó véleményformáló lehetőségekkel, néha pedig vissza.

A szervezet egyarcúsága többnyire előny, de köztestület révén a nyilvánosság igényelné más kamarai vezetők nyilatkozatait, megjelenését is.

- **Nincs eszköz a kezemben**

A szakszervezeti típusú és a szakmai érdekképviselet közötti legjelentősebb különbség az eszközrendszerükben van. Míg a szakszervezetek a változásokat követve próbálják érdekeiket a nyomásgyakorlás eszközein keresztül megvédeni, addig a szakmai érdekképviselet számára sokkal inkább a szakma érdekei mentén történő változások megfogalmazása, kidolgozása, a proaktív együttműködés az eszköz. Amikor Éger elnök úr azt mondja, hogy

nincs eszköz a kezében és egy újabb, semmilyen következménnyel nem járó jajkiáltást, a „társadalom figyelmét felkeltő felhívást” fogalmaz meg, akkor a szakszervezetek nyomásgyakorló eszközeire gondol – hibásan.

Kapcsolat más érdekképviseletekkel

- **Árnyékszakszervezet – MOSZ**

Éveken keresztül a MOK igyekezett betölteni egy orvosokat képviselő munkavállalói érdekképviselet szerepét is. Egészen addig, amíg egy Alkotmánybírósági határozat ezt a kérdést a helyére nem tette. Ezt követően született az a gondolat, hogy a kamara „szolgáltasson” egy orvosszakszervezetet a tagjai számára. A nagy dobás akkor történt, amikor a kamarában való maradásról kellett nyilatkozni, mert ez nyitott alkalmat egy jelentős tagtoborzáshoz. Apró szépséghibája, hogy jogilag kifogásolható a két különálló jogi személyiséggel rendelkező szervezetbe való belépés egy papíron két aláírással. Szerencsére jogi lépéseket eddig senki nem tett. A MOSZ működésével kapcsolatban szintén kifogásolható, hogy az említett aláírással taggá vált orvosok egy jó része a mai napig sem tudja, vagy nem emlékszik már belépett –e a szakszervezetbe. Így sok munkahelyen nem is alakítottak szervezetet, nincsenek választott tisztségviselőik, tagdíjat sem feltétlenül fizetnek. A MOSZ-ba be nem lépett kamarai tagok pedig joggal kifogásolhatják, hogy a kamarai tagdíjuktól miért támogatnak, finanszíroznak egy másik szervezetet.

Szerintem, ha már megszültük ezt a gyereket és most már elég nagy, engedjük el a kezét. Lépjön ki a kamara árnyékából, térben, időben és anyagilag is legyen különálló. Alakítsuk ki azt az együttműködést, amely az eltérő eszközrendszerrel rendelkező érdekképviseletek közösen biztosítják a magyar orvosok számára az összehangolt és hatékony érdekképviseletet.

- **Magyar Rezidens Szövetség – mostohagyerek?**

Az elmúlt években a leghatékonyabban működő érdekképviselet az egészségügyben a Rezidens Szövetség. Eszközhasználatuk, a döntéshozók irányában alkalmazott nyomásgyakorlás alapján szakszervezetként működnek. Elszántak, határozottak, kreatívak. Az eddig elért kézzelfogható eredményeik is minden elismerést megérdemelnek. A kamara vezetője részéről azonban mégsem egyértelmű a viszonyulás a mozgalmukhoz. A nyilatkozatok, a felhívásból való kifejejtés, a kamara elnökének a rezidensi fórumról félidőben történő csöndes távozása, a testületi ülésre történő meghívás lemondása, vagy a küldöttközgyűlés napirendjéről való lefelejtése.

A Magyar Orvosi Kamara nem teheti meg, hogy a tagjaiból álló két különálló érdekképviseletet eltérő mércével mérje. A MOSZ-szal azonos feltételek mellett kellene együttműködni a Magyar Rezidens Szövetséggel.

A Magyar Orvosi Kamara javasolt célkitűzései

A magyar egészségügyi ellátórendszer problémáira válaszokat, megoldásokat kell az orvosoknak adni. Az ellátó rendszer ilyen mértékű átalakítása kapcsán vétek, vagy bűn mintegy 30000 orvos szellemi kapacitását nem igénybe venni. Ne a csík húzza a repülő! Ennek a repülőnek mi, orvosok vagyunk a motorja.

A klasszikus orvos-beteg viszony helyreállítása

A II. világháborút követően a kommunista ideológia mentén egy szocialista egészségügyi rendszert hoztak létre, amelyben a munkásosztály analógiájára az egészségügyi dolgozók, az orvosok is az ipari munkarendhez és bérrendszerhez hasonló keretek között végezheték munkájukat. A rendszerváltást követően egyik kormány sem mert, vagy tudott nekilátni ennek a nagy ellátó rendszernek az átfogó rendezéséhez. A folyamatos forráskivonások a humánerőforrások pazarlása válságba sodorta az egész ágazatot. Ez nem kizárólag hazai jelenség, jól látható, hogy különösen a humánerőforrás-krízis hasonlóképpen a környező volt szocialista országokban is válsághelyzeteket eredményez.

A szocialista egészségügyi rendszerben sérült a klasszikus orvos-beteg viszony, amelynek elemei a bizalom, a személyes szolgáltatásnyújtás, az intimitás és a honorárium.

Az egészségügyi intézményeken belüli betegutaknak, ellátásoknak is szabályozottan kell szerveződnie a szakmaiság és a rászorultság elve mentén. Ez biztosítja, hogy minden beteg az állapotának, betegségének megfelelő szintű ellátásban részesüljön.

A beteg oldalán jelentkező igény, amely a rászorultságnál magasabb ellátási szint iránt jelentkezik az olyan többletszolgáltatás iránti igény, amelyet meg kell fizetni. Lehet ez egyágyas-fürdőszobás kórterem, vagy a betegség ellátásához az indokoltnál magasabb szakmai kompetenciával rendelkező orvos személyes szolgáltatása iránti igény.

Az alapellátásban és a szakellátásban dolgozó orvosok számára is definiálni kell az általuk nyújtott szolgáltatások tartalmát a rászorultság szempontjából. Biztosítani kell a vállalkozó háziorvosok, a szakrendelők orvosai számára, hogy a nem alap- és szakellátási körbe, vagy munkaidőn túli, ill. nem a rászorultság elve alapján indokolható szolgáltatásokért honoráriumot számolhassanak el.

Az egészségügyi szolgáltatások fogyasztóvédelme

A társadalombiztosítási alapokon nyugvó állami egészségügyi rendszer társadalmi kontrolljának jelenleg leghatékonyabb rendszere a fogyasztóvédelem, amelynek egészségügyre vonatkozó rendszerét ki kell dolgozni. Ennek feltételeként szabályozott minőségügyi rendszert kell az egészségügyben kialakítani, amely egyúttal szabályozza az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kockázatok kérdéskörét is. Törvényi korlátokat kell szabni annak az egyre terjedőben lévő iparágak, amely a társadalombiztosítási pénzek, közpénzek leszívása érdekében orvosok egzisztenciájának tönkretételén keresztül, orvosi műhibaperek és kártérítési igények révén egyre nagyobb összegeket húznak ki a rendszerből. Ezek jelentős hányada pedig nem is a károsulthoz kerül.

Összefoglalás

- **A MOK szervezeti felépítését és működését újragondolni, majd újragombolni**
 - A kamara belső felépítése, tisztségviselők, bizottságok, feladatok és hatáskörök
 - Átláthatóság a vezetők működésében, a döntéshozatalban és a gazdálkodásban
 - A képviselők választási rendszerének megváltoztatása
 - Teret, alkalmat és csatornákat a véleménynyilvánításhoz
- **Összefogás és együttműködés**
 - A magyar egészségügyi érdekképviseletekkel, kamarákkal, szakszervezetekkel, civilekkel
 - Nemzetközi együttműködés más országok kamaráival
- **Aktív szerepvállalás, proaktivitás az egészségügyi rendszer átalakításában**

Az elmúlt napokban többször megkérdezték, hogy mint a jelenlegi elnök egyik ellenjelöltjének mi a programom. Erre csak azt tudom válaszolni, hogy mit gondolok a Magyar Orvosi Kamaráról, a kamara működésének általam indokoltan gondolt megváltoztatásáról, az egészségügy és ezen belül az orvosok helyzetének javításáról. Ha elképzeléseim bizalmat és teret kapnak, az lehet az alapja egy olyan közös munkának, amely alapján elkészülhet a Magyar Orvosi Kamara programja. Mert az jelenleg nincs. Évek óta csapatban és konszenzuseresés mentén dolgozom, ez is egy alapvető felfogás és munkamódszerbeli különbség a jelenlegi vezető és köztem.

A többi elnökjelöltről**Dr. Éger István**

Az elmúlt évek bebizonyították, hogy nem tudott javítani az orvoskar helyzetén. Vezetői habitusa, időnként konfliktusokat generáló temperamentuma több válságos helyzetet teremtett a Kamara számára. Az utóbbi időben már csak önmagát tudja ismételni ebben a körben.

Elődeink nem véletlenül szabályozták két ciklusban a tisztségviselők lehetséges idejét.

Tehetségét, képességeit elismerem, amelyeket az egészségpolitika más területein kiválóan használhatna.

Megválasztásom esetén szívesen kérném ki időnként véleményét.

Dr. Lotz Gábor

Okos és tehetséges szakember. Az érdekképviseleti munkákba csak néhány hónapja került. Ebből fakadó háttérismeretei időnként hiányosak, amelyeket időnként a lelkesedésével kompenzál. Véleményem szerint neki egyelőre nagy falat a kamarai elnökség. Titkári, vagy főtitkári feladatkörben inkább el tudnám képzelni a működését.

Megválasztásom esetén szívesen látnám az elnökség tagjai között.

Dr. Papp Magor

A Semmelweis Egyetem Hallgatói Önkormányzatának elnökeként, majd a Rezidens Szövetség elnökeként bizonyította vezetői képességeit. A rezidensek által kezdeményezett és Magor által irányított mozgalom hívta fel eddig a legjobban a társadalom figyelmét az egészségügy és az orvosok valódi helyzetére és kényszerítette a politikát a megoldások irányában való elmozdulásra.

Jól kommunikál, ügyesen mozog a média indái között, néha ugyan a lendület egy-egy nyilatkozatában továbbviszi. Nincs rajta a MOK jelölő listáján, noha korábban számítottuk a jelölésére.

Ha nem megy el külföldre komoly jövő állhat előtte a szakpolitikában.

Megválasztásom esetén feltétlenül szeretném bevonnai a Kamara vezetésének munkájába.

Észrevételek a választás előzményeiről

Mottó: *„Egyenlő pályák, egyenlő esélyek! – Én kerékpárral megyek.”* Sándor György

A kamarai tisztségviselők megválasztása a meghirdetett határidők betartásával történt. Három elnökjelölt került a listára, amely az ígért december 2-a helyett 3-án került a MOK honlapjára. Nekem sem sikerült elsőre megtalálnom a regisztráció után a Dokumentumközpont 250. sora környékén. A honlap címdalán mindössze a következő napon, vasárnap volt látható rövidhírként egy utalás, ahonnan azt az újabb hírek hamarosan elsodorták. Csak miután Keszthelyi Gyula honlapjáról az országos sajtó is értesült a jelöltállításról, akkor került ki a MOK nyitóoldal Fókusz rovatába a Küldöttközgyűlésről információ.

„Etikus kampány”

Kísérletet tettem az információs szakadék átugrására azzal, hogy a kamarai tagokat képviselő országos küldöttek listáját kerestem, majd miután nem találtam, kértem a Kamara vezetését a névsor és elérhetőségek hozzáférését. Az Országos Ügyviteli Vezető Úrtól kapott válaszban az etikus kampányra való hivatkozással tagadta meg, de készséggel felajánlotta, hogy a bemutatkozásomat felteszi a honlap Dokumentumközpontjába.

Miközben Éger elnök úr hetek-hónapok óta kampányol, hírleveleket ad ki, médiában szerepel. Az utóbbi napokban már azt is megtudhattuk, hogy igazi sikeredzőként a visegrádi országok orvosszakszervezeteinek megállapodása, a Magyar Rezidens Szövetség eddigi sikerei és a NEFMI egészségügyi salátatörvényének elfogadása mögött is Ő áll. Sőt talán hamarosan azt is megtudhatjuk, hogy a szlovák kollégák mozgalmának sikere is neki köszönhető.

Szóval a kamarai tagok által megválasztott képviselők adatai a választó tagok előtt titkosak. Igaz, hogy a széles nyilvánosság előtt a munkánkból adódóan valamennyiünk neve, munkahelye, címe, telefonja stb. megtalálható az interneten, csak onnan kicsit macerás összeszedni. Lám mi mindenre jó az etika! Természetesen jogszabály, alapszabály nem sérült, csak kicsit huzatos ez a játszótér, ahol a nagyfiúk mondják meg a játékszabályokat.